

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.1.2026 (LVV-U/19508/2026)

Lausunto SSAB Europe Oy:n hakemuksesta: Ympäristölupapäätöksen nro 13/2020 lupamääräyksen 23a muuttaminen

Asian tausta

Lupa- ja valvontavirasto on 23.1.2026 pyytänyt Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa asiassa SSAB Europe Oy:n ympäristölupapäätöksen nro 13/2020 lupamääräyksen 23a muutoshakemus.

SSAB Europe Oy on jättänyt muutoshakemuksensa koskien koksiiunien näkyvien päästöjen raja-arvoa ja tarkkailua. Nykyisellään lupamääräys 23a on seuraava:

”Koksiiunien panostuksesta peräisin olevien näkyvien päästöjen kesto saa olla enintään yksi minuutti panostusta kohden ilmaistuna kuukausikohtaisena keskiarvona.

Koksiiunien ovista tulevien näkyvien päästöjen esiintyvyys saa olla 31.12.2025 asti kuukausikeskiarvona korkeintaan 20 prosenttia ja 1.1.2026 alkaen kuukausikeskiarvona korkeintaan 10 prosenttia.

Koksiiunien panostusaukoista ja nousuputkista tulevien näkyvien päästöjen esiintyvyys saa olla 31.12.2025 asti kuukausikeskiarvona korkeintaan 10 prosenttia ja 1.1.2026 alkaen kuukausikeskiarvona korkeintaan viisi prosenttia.

Yllä olevat prosenttiosuudet kuvaavat vuotojen esiintymistiheyttä verrattuna ovien sekä nousuputkien ja panostusaukkojen kansien kokonaismäärään, ilmaistuna kalenterikuukauden keskiarvona.

Panostuksesta sekä vuodoista peräisin olevia näkyviä päästöjä on tarkkailtava havainnoimalla visuaalisesti vähintään viisi kertaa viikossa tehtävillä tarkkailukierroksilla. Tarkkailun toteuttamiseen osallistuvan henkilökunnan on oltava perehtynyt tarkkailumenetelmään tulosten luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden ylläpitämiseksi. Päästötarkkailua voidaan täydentää konenäköön perustuvalla päästötarkkailulla.

[Poistettu viimeiset kappaleet]”

Toiminnanharjoittaja on hakemuksellaan esittänyt lupamääräykseen seuraavia muutoksia:

"... Koksiiunien ovista tulevien näkyvien päästöjen esiintyvyys saa olla 31.12.2025 asti kuukausikeskiarvona korkeintaan 20 prosenttia ja ~~1.1.2026 alkaen kuukausi-~~ keskiarvona korkeintaan 10 prosenttia tavoitearvona 15 prosenttia. ...

*~~Panostuksesta sekä~~ Koksiiunien ovien, panostusluukkujen ja nousuputkien vuodoista peräisin olevia näkyviä päästöjä on tarkkailtava havainnoimalla visuaalisesti vähintään viisi kertaa viikossa **ja panostuksen aikaisten näkyvien päästöjen kestoa vähintään kolme kertaa viikossa** tehtävillä tarkkailukierroksilla.*

... [määräyksen muihin osiin ei haeta muutosta]"

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen sekä kaupungin ilmanlaadun mittauksesta vastaava ympäristöinsinööri ovat tutustuneet SSAB:n hakemukseen asiassa.

Lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lapaluodon Bentso(a)pyreenin pitoisuudet ovat olleet huomattavan korkeita viime vuosien aikana. Vuoden 2024 keskiarvo oli 3,4 ng/m³ ja vuoden 2025 keskiarvo on 2,6 ng/m³. Osasyynä mitattujen pitoisuuksien nousuun voi olla näytteiden ajallisen kattavuuden kasvattaminen. Ajallinen kattavuus on nykyisin yli 70 %, kun se aiemmin on ollut noin 33 %. Laajempi ajallinen kattavuus näyttää paremmin Lapaluodon asuinalueen todellisen tilanteen PAH-päästöjen osalta. Pelkkien PAH-analyyysien perusteella on kuitenkin ollut mahdotonta arvioida päästölähteiden osuuksia, koska PAH-yhdisteet analysoidaan suodattimista, joihin kerätään näytettä vuorokauden ajan. Nykyisellä mittaustavalla 2,5 viikon ajalta kerätyistä suodattimista tehdään yksi PAH-analyysi.

SSAB Europe Oy ja Raahen kaupunki ovat hankkineet yhdessä syksyllä 2025 Lapaluotoon etalometrin, jolla voidaan mitata jatkuvatoimisesti mustaa hiiltä. Tavoitteena on pystyä tarkemmin erottamaan päästölähteet, joista syntyy palamisen päästöjä. Etalometri erottelee suuntaa antavasti mustan hiilen lähteen eli onko musta hiili peräisin puun vai fossiilisen polttoaineen poltosta. Tämä on kuitenkin laskennallinen jaottelu, eikä kerro täysin varmasti lähdettä. Laite on ollut toiminnassa vasta muutamia kuukausia ja tuloksien tulkinta on lyhyen mittausjakson vuoksi epävarmaa. Lyhyehkön mittausjakson perusteella näyttäisi, että korkeimmat musta hiili -pitoisuudet mitataan silloin kun tuuli on ollut tehtaalta päin. Kohonneita musta hiili -pitoisuuksissa esiintyy kuitenkin kaikilla tuulen suunnilla. Etalometrin alustavat tulokset tukevat aiempaa näkemystä siitä, että Lapaluodon korkeat Bentso(a)pyreenin pitoisuudet johtuvat asutuksen ja tehtaan yhteisvaikutuksesta.

Mikäli Lapaluodossa halutaan saavuttaa nykyinen tavoitearvo (raja-arvo 2030 alkaen) $1,0 \text{ ng/m}^3$, tulisi tehdä huomattavia muutoksia molempiin päästölähteisiin. Puun pienpoltossa merkittävää on oikeanlainen polttotapa ja vähäpäästöinen tulisija. Tehtaan osalta taas koksaaamon hajapäästöjen hallinta. Kumpikaan päästölähde yksinään ei todennäköisesti aiheuttaisi vuosittain B(a)p:n tavoitearvon ylittymistä, mutta päästölähteiden yhteisvaikutuksena tavoitearvon saavuttaminen on erittäin haastavaa.

Raahen ympäristönsuojeluviranomainen korostaa, että kaikki päästöjen väheneminen nähdään alueelle hyvänä ja kannatettavana.